

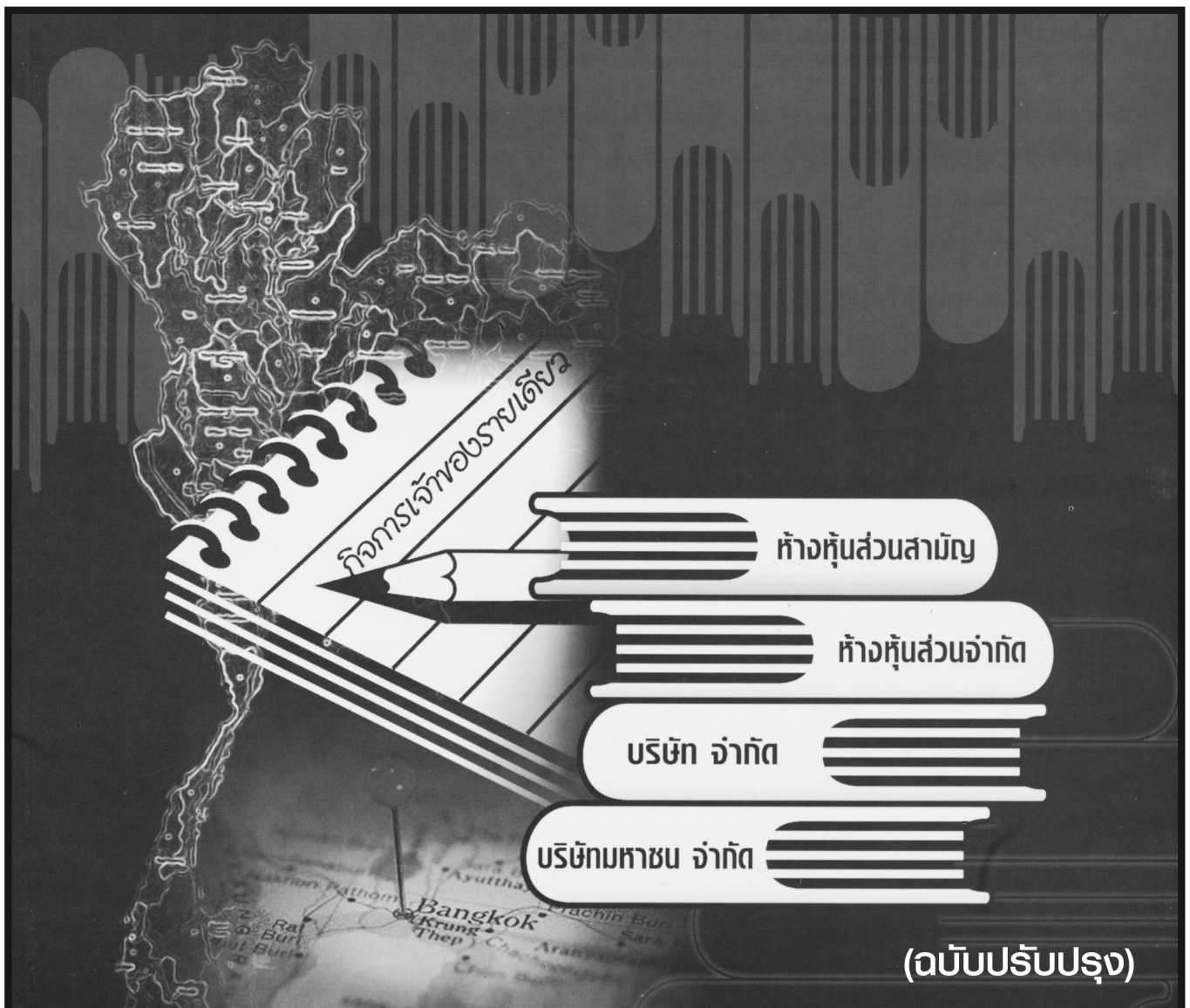
สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การสอนเสริมครั้งที่ 2

เอกสารโสตทัศนศึกษา

41324

กฎหมายพาณิชย์ 4

Commercial Law 4

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายพณิชย์ 4 การสอนเสริมครั้งที่ 2

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

พิมพ์ครั้งที่ 33 ภาค 2/2561 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 2

การสอนเสริมชุดวิชา 41324 กฎหมายพาณิชย์ 4 (ฉบับปรับปรุง)

การสอนเสริมครั้งที่ 2

ประเด็นการสอนเสริม

เนื้อหาในกลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 5 องค์การธุรกิจประเภทบริษัทภายในประเทศ : โครงสร้างของการจัดการ

- การจัดการ การดูแลครอบงำ และการตรวจสอบ
- การคุ้มครองบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัท
- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบริษัท
- การคุ้มครองบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัท
- การควบคุมองค์การธุรกิจโดยรัฐ

แนวคิด

1. โครงสร้างของการจัดการองค์การธุรกิจประเภทบริษัทที่ดำเนินการภายในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ส่วนสำคัญคือ การจัดการ การดูแลครอบงำ การตรวจสอบ
2. การควบคุมองค์การธุรกิจประเภทบริษัทภายในประเทศมีการควบคุมด้านการบัญชี งบการเงิน การสอบบัญชี และการควบคุม องค์การธุรกิจโดยรัฐ

วัตถุประสงค์

หลังจากเข้ารับการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. ให้ผู้สอนอธิบายถึงโครงสร้างของการจัดการองค์การธุรกิจประเภทบริษัท โดยเน้นถึงการจัดการ การดูแลครอบงำ การตรวจสอบ
2. ให้ผู้สอนอธิบายถึงการควบคุมองค์การธุรกิจประเภทบริษัทภายในประเทศ โดยเน้นถึงการควบคุม องค์การธุรกิจโดยรัฐ

กิจกรรมสอนเสริม

1. ประเมินผลก่อนสอนเสริมโดยใช้คำถามสั้น ๆ 5 คำถาม
2. เตรียมความพร้อมให้กับผู้รับการสอนเสริม
3. อธิบายอย่างสังเขปในเนื้อหาในกลุ่มที่ 4 – 5 ตามลำดับ ประกอบกับสื่อการสอนเสริมตามแนวการสอนเสริม
4. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการสอนเสริมซักถามปัญหา
5. ประเมินผลหลังการสอนเสริม

- ### การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการเรียนของผู้รับการสอนเสริม
2. สังเกตปฏิกิริยาและสีหน้าของผู้รับการสอนเสริม
3. ประเมินผลความคิดเห็นส่วนรวมของผู้เข้ารับการสอนเสริม
4. ดูผลการตอบคำถามของผู้รับการสอนเสริมจากแบบประเมิน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับความก้าวหน้า

การสอนเสริมครั้งที่ 2

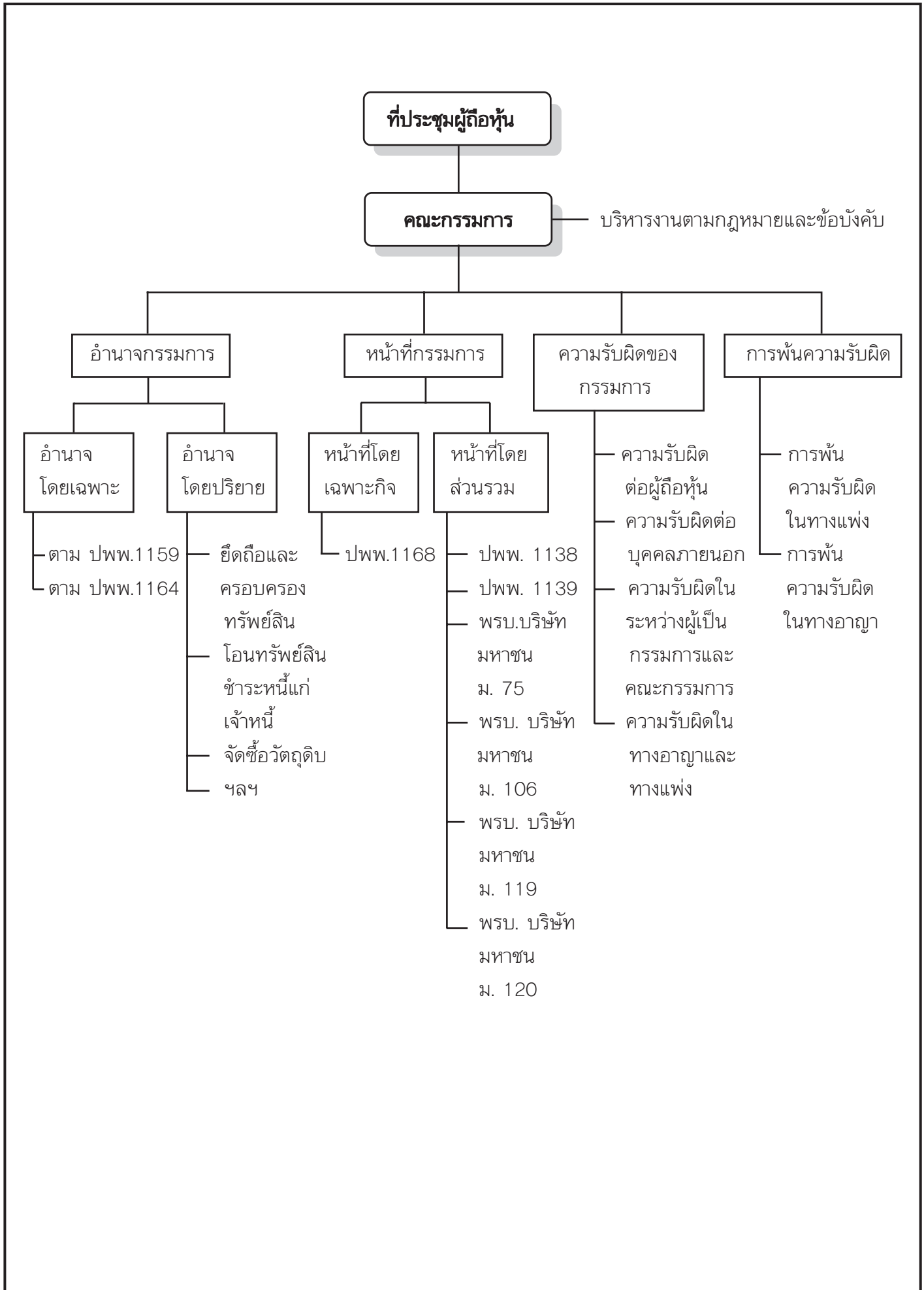
โครงสร้างเนื้อหาของการสอนเสริม ชุดวิชา กฎหมายพาณิชย์ 4 ครั้งที่ 2

กลุ่มที่ 4

โครงสร้างของการจัดการ

- การจัดการ การดูแล ครอบงำ
และการตรวจสอบ
- การคุ้มครองบุคคลที่เกี่ยวข้อง
กับบริษัท
- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
บริษัท

ไสตท์ศน์ # 2.2 ที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ไสตท์ส # 2.3 เปรียบเทียบการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท

เปรียบเทียบการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท

เอกชน	มหาชน
1. ที่ประชุมใหญ่แต่งตั้ง (ม. 1151) ข้อยกเว้น ถ้าตำแหน่งว่างลงกรรมการเลือกผู้อื่นขึ้นใหม่แทนที่ได้เท่ากำหนดเวลากรรมการที่ออกไปขอจะอยู่ได้ 2. เลือกโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมจะเลือกทีละคนหรือเลือกพร้อมกันก็ได้	1. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือก 2. เลือกโดยหลักเกณฑ์ดังนี้ (ม. 83) 2.1 ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ x ด้วยจำนวนกรรมการที่จะเลือกตั้ง 2.2 ผู้ถือหุ้นแต่ละคนใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (1) เลือกผู้ถือหุ้นคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการได้ เลือกหลายคนจะแบ่งคะแนนเสียงให้ผู้ใดมากน้อยเพียงใดก็ได้ 2.3 ผู้ถือหุ้นที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดจะได้เป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมี

ไสตท์ศน์ # 2.4 เปรียบเทียบความรับผิดชอบของกรรมการคณะกรรมการ

เปรียบเทียบความรับผิดชอบของกรรมการและคณะกรรมการ

เอกชน	มหาชน
1. ความรับผิดชอบที่มีต่อผู้ถือหุ้น บริษัท บุคคลภายนอก 1.1 ใช้คืนเงินค่าหุ้นแก่ผู้ถือหุ้นที่ชำระค่าหุ้นเต็มจำนวน เมื่อไม่สามารถจัดตั้งบริษัทให้เสร็จภายใน 3 เดือน นับแต่ประชุมจัดตั้งบริษัท (มาตรา 1112) 1.2 จัดให้มีทะเบียนผู้ถือหุ้น (มาตรา 1138) 1.3 ออกใบหุ้นให้แก่ผู้ถือ (มาตรา 1127) 1.4 รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อกระทำหรือละเว้นกระทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท (มาตรา 1169) 1.5 กรรมการทำให้บริษัทเสียหายบริษัทเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ (มาตรา 1169) 1.6 กรรมการทำให้บริษัทเสียหายเนื่องจากการกระทำนอกเหนืออำนาจกรรมการต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว 2. ความรับผิดชอบในระหว่างผู้เป็นกรรมการหรือคณะกรรมการ 2.1 ความรับผิดชอบเฉพาะตัวของกรรมการ กรณีที่กรรมการฝ่าฝืนข้อห้ามกฎหมายในเรื่องเฉพาะตัวรับผิดชอบเฉพาะตัว 2.2 ความรับผิดชอบร่วมกัน เมื่อกรรมการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 1168 วรรคสอง 1206, 1207, 1202, 1171 ดูไสตท์ศน์ประกอบ	1.1 คืนเงินค่าหุ้นแก่ผู้ถือหุ้นภายใน 1 เดือน ถ้ากรรมการไม่สามารถจัดตั้งบริษัทภายใน 3 เดือนนับแต่ประชุมจัดตั้งบริษัท (มาตรา 57) 1.2 จัดให้มีทะเบียนผู้ถือหุ้น (มาตรา 74) 1.3 ออกใบหุ้นให้แก่ผู้ถือ (มาตรา 68) รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อกระทำหรือละเว้นกระทำให้บริษัทเสียหาย (มาตรา 98) 1.5 กรรมการทำให้บริษัทเสียหาย บริษัทเรียกค่าเสียหายได้ (มาตรา 98 (1)) 1.6 เหมือนกัน 2.1 เหมือนกัน 2.2 รับผิดชอบร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกันตามมาตรา 103 กรรมการรับผิดชอบร่วมกันเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบริษัทในกรณีต่อไปนี้ - ไม่เรียกใช้ชำระค่าหุ้น - ถอนเงินค่าหุ้นหรือจำหน่ายทรัพย์สินฝ่าฝืนกฎหมาย - กระทำหรือละเว้นกระทำให้บริษัทเสียหาย (มาตรา 98) - ให้กรรมการกู้ยืมเงินโดยฝ่าฝืนมาตรา (101)

ไสตท์ส # 2.4 (ต่อ)

เอกชน	มหาชน
3. ความรับผิดชอบในทางอาญาและทางแพ่ง 3.1 ความรับผิดชอบตาม พรบ.กำหนดความรับผิดชอบเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 ความรับผิดชอบทางแพ่งรับผิดชอบในกรณีละเมิด	5. จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กรรมการโดยฝ่าฝืน มาตรา 102 6. จ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นฝ่าฝืนมาตรา 125 7. ไม่จัดทำ รักษา บัญชี เอกสารของบริษัท รับผิดชอบร่วมกันตามมาตรา 104 กรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันในกรณีต่อไปนี้เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำผิด 8. แจ้งข้อความอันเป็นเท็จในการดำเนินงานของบริษัทในการเสนอขายหุ้นกู้ 9. แสดงข้อความลงรายการในเอกสารที่ยื่นต่อนายทะเบียนเป็นเท็จ 10. ทำงบดุล ทำบัญชีกำไรขาดทุน รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น รายงานประชุมคณะกรรมการเป็นเท็จ 3.1 กำหนดโทษให้กรรมการและคณะกรรมการต้องรับผิดชอบทั้งโทษปรับและโทษจำคุก

ไสตท์ศน์ # 2.5 เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของกรรมการ

เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของกรรมการ

เอกชน	มหาชน
1. อำนาจโดยชัดแจ้ง (ม. 1159–1164) 2. หน้าที่โดยเฉพาะตัวของกรรมการ 2.1 เอื้อเพื่อดูแลสอดส่องตัวการอย่างบุคคล ค้าขายผู้ประกอบด้วยความระมัดระวัง (1168 วรรค 1) 2.2 ไม่ประกอบกิจการค้าขายแบบเดียวกันกับ บริษัท (1168 วรรค 3) ผลฝ่าฝืนบริษัท ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ (ม.1169) 2.3 ไม่เข้าเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความ รับผิดชอบในห้างซึ่งประกอบกิจการมีสภาพเป็น อย่างเดียวกันและแข่งขันกิจการของบริษัท โดยมิได้รับความยินยอมจากที่ประชุม ผู้ถือหุ้น 3. หน้าที่โดยส่วนรวมของกรรมการ (มาตรา 1168 วรรค 2, 1138 และ 1139) กรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันในกรณีดังต่อไปนี้ 3.1 การใช้เงินค่าหุ้นไม่ใช่กันจริง 3.2 จัดให้มีและรักษาไว้ซึ่งสมุดบัญชีและเอกสาร ที่กฎหมายกำหนด 3.3 แจกเงินปันผลและดอกเบี้ยให้ถูกต้อง ตามกฎหมาย (ม. 1202) 3.4 บังคับให้เป็นไปตามที่ประชุมผู้ถือหุ้น 3.5 เรียกหรือนัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้น ประจำปี (มาตรา 1171)	2. อำนาจโดยชัดแจ้งและปริยาย (ม.65(1)–(6)) หน้าที่โดยเฉพาะตัวของกรรมการ 1. ห้ามประกอบกิจการอันมีสภาพ เป็นอย่างเดีย วกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของห้าง ถ้า ฝ่าฝืน บริษัทเรียกค่าสินไหมทดแทนได้โดยต้อง ฟ้องภายใน 1 ปี นับแต่วันที่บริษัท ทราบถึงการ ฝ่าฝืนและภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ฝ่าฝืน 2. ไม่เข้าหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญหรือเป็นหุ้น ส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในทางหุ้นส่วน จำกัดหรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชนหรือ บริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่าง เดียวกันและแข่งขันกิจการของบริษัทไม่ว่า ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่น เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากที่ประชุม ผู้ถือหุ้น 3. หน้าที่โดยส่วนรวมของกรรมการ 3.1 เรียกเก็บเงินค่าหุ้นของผู้จองหุ้น (มาตรา 50 วรรค 2) 3.2 จัดให้มีและรักษาไว้ให้เรียบร้อยซึ่ง สมุดบัญชีและเอกสารที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 75, 106, 119, 120) 3.3 แจกเงินปันผลหรือดอกเบี้ยให้ถูกต้องตาม ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 126) 3.4 บังคับการให้เป็นไปตามโดยถูกต้องตามมติ ของที่ประชุมใหญ่ 3.5 จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่าง น้อย 2 เดือนต่อครั้ง ณ ที่สำนักงานใหญ่ ของบริษัท (มาตรา 92)

ไสตท์ศน์ # 2.5 (ต่อ)

เอกชน	มหาชน
	3.6 เรียกหรือนัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นประจำปีภายใน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดของรอบปีบัญชี (มาตรา 108) หรือเมื่อผู้ถือหุ้นจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 25 คน มีหุ้นรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดร้องขอ (มาตรา 110)

ไสตท์ศน์ # 2.6 เปรียบเทียบการพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

เปรียบเทียบการพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

เอกชน	มหาชน
1. ตามวาระ 1152 มีการเลือกกรรมการในการประชุมสามัญ กรรมการออกเป็นจำนวน 1 ใน 3 2. เหตุเฉพาะตัว 2.1 ลาออก 2.2 ตาย 2.3 ขาดคุณสมบัติ 3. ด้วยการถูกถอดถอน (มาตรา 1151) ที่ประชุมใหญ่ถอดถอน 4. โดยผลของกฎหมาย (มาตรา 1154) กรรมการตกเป็นคนล้มละลายหรือ เป็นผู้ไร้ความสามารถ	1. ตามวาระ จะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 1 ปี (มาตรา 84) 2. เหตุเฉพาะตัว (เหมือนกับเอกชน แต่กรณี กรรมการขาดคุณสมบัติเป็นไปตาม 2.1 มาตรา 81(1) (3) และ (4) 2.2 ไม่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท 2.3 ประกอบกิจการค้าอันมีสภาพเดียวกับบริษัท 3. ที่ประชุมถอดถอน (มาตรา 89) คือที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้กรรมการคนใด คนหนึ่งออกจากห้างด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีหุ้นรวมกัน ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด 4. โดยผลของกฎหมาย (มาตรา 81) เป็นบุคคลล้มละลายไร้ความสามารถหรือ เสมือนไร้ความสามารถ

เปรียบเทียบการดูแลรอบนํ้าการจัดการ

เอกชน	มหาชน
1. การประชุมผู้ถือหุ้น 1. การประชุมสามัญ ครั้งแรกภายใน 6 เดือน นับแต่วันจดทะเบียนบริษัทและประชุมประจำปี เป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลา 12 เดือน (มาตรา 1171) 2. การประชุมวิสามัญ 2.1 โดยกรรมการ (มาตรา 1172) 2.2 โดยผู้ถือหุ้น (มาตรา 1173) 2.3 โดยกฎหมาย (มาตรา 1172 วรรค 2, 1211) เมื่อบริษัทขาดทุนถึงกึ่งจำนวนต้นทุนหรือเมื่อตำแหน่งสอบบัญชีว่างลง (มาตรา 1172 วรรค 2, 1211, 1212) 2. การเรียกประชุมแบ่งได้ดังนี้ 1. คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ลงในหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 1 คราว ก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน และส่งคำบอกกล่าวทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน เว้นแต่เรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ต้องบอกกล่าวไม่น้อยกว่า 14 วัน 2. ระเบียบวาระในการประชุมต้องชัดเจนว่า ประชุมเรื่องอะไร 3. กำหนดเวลา สถานที่ที่จะประชุม สถานที่ใช้ที่ได้ก็ได้ 3. ผู้มีสิทธิเข้าประชุม (มาตรา 1176) 3.1 ผู้ถือหุ้นหรือผู้มอบฉันทะ 3.2 กรรมการบริษัท	1. การประชุมสามัญ ประจำปีภายใน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบปีบัญชีของบริษัท (มาตรา 108) 2. การประชุมวิสามัญ 2.1 โดยกรรมการ (มาตรา 109) 2.2 โดยผู้ถือหุ้น (มาตรา 110) 2.3 โดยกฎหมาย เมื่อผู้สอบบัญชีว่างลง (มาตรา 133, 129) 2. ระเบียบวาระในการประชุม ต้องชัดเจนว่า เป็นเรื่องเสนอเพื่อทราบ เพื่อพิจารณาหรือเพื่ออนุมัติ 3. สถานที่ที่ประชุม ต้องเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่เท่านั้น วันเวลาแล้วแต่กำหนด 3.1 เหมือนกัน (มาตรา 1187) 3.2 เหมือนกัน

ไต่ถาม # 2.7 (ต่อ)

เอกชน	มหาชน
4. วิธีการประชุม 4.1 ส่งหนังสือนัดประชุมแก่ผู้ถือหุ้นก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน 4.2 ผู้ถือหุ้นต้องมาถึง 1 ใน 4 แห่งทุนของบริษัท (มาตรา 1178) 4.3 ถ้ามาไม่ครบองค์ประชุมและเลยเวลานัดไป 1 ชั่วโมงแล้วใช้วิธี (มาตรา 1179) 1) ยกเลิกการประชุมถ้าการประชุมนั้นได้เรียกนัดเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอ 2) นัดประชุมใหม่ 4.4 มีประธานในการประชุม (มาตรา 1180) 4.5 การเลื่อนประชุมต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือหุ้น (มาตรา 1181) โดยต้องกำหนด วัน เวลา 4.6 การประชุมไม่ถือวาระเคร่งครัด 4.7 ผู้ถือหุ้นทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงยกเว้น 1) ผู้ถือหุ้นที่ยังไม่ชำระเงินค่าหุ้นที่บริษัทเรียกเก็บ (มาตรา 1183) 2) ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้อที่จะลงมติ (มาตรา 1184) ยกเว้นเลือกเป็นกรรมการได้ (มาตรา 1185) 3) ผู้ถือหุ้นชนิดออกให้ผู้ถือ เว้นแต่ นำใบหุ้นมาแสดงต่อหน้าบริษัทก่อนเวลาประชุม 4.8 วิธีการลงคะแนนเสียง (มาตรา 1190) 1) โดยการชูมือผู้ถือหุ้น 1 คน มี 1 เสียง (one man one vote) 2) ลงคะแนนลับเมื่อผู้ถือหุ้นร้องขออย่างน้อย 2 คน	4.1 เหมือนกันและบริษัทมหาชนต้องลงโฆษณาบอกกล่าวนัดประชุมให้ผู้ถือหุ้นทราบทางหนังสือพิมพ์ไม่น้อยกว่า 3 วัน 4.2 ผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่า 25 คนรวมนับกันได้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด (มาตรา 113) 4.3 เหมือนกัน (มาตรา 113 วรรค 2) 4.4 ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม (มาตรา 114) 4.5 เหมือนกัน แต่บริษัทมหาชนคณะกรรมการต้องส่งหนังสือนัดประชุมใหม่ด้วย (มาตรา 115 วรรค 3) 4.6 ถือวาระเคร่งครัดเปลี่ยนได้ต้องมีการลงมติให้เปลี่ยนจากผู้ถือหุ้นที่มาประชุมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ถ้าจะพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดวาระต้องเรื่องในวาระเสร็จ และผู้ถือหุ้นที่เสนอเรื่องพิจารณาต้องมีหุ้นนับรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด(มาตรา 115 วรรคแรกสอง) 4.7 ผู้ถือหุ้นทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียง (มาตรา 46) ยกเว้น มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษ 4.8 วิธีการลงคะแนนเสียง (มาตรา 46) 1) ผู้ถือหุ้นมีคะแนนเสียงเท่าจำนวนหุ้นที่ถือ (one share one vote)(มาตรา 46) 2) ลงคะแนนลับเมื่อผู้ถือหุ้นร้องขออย่างน้อย 5 คน 4.9 มติในที่ประชุม 1) มติข้างมาก (มาตรา 117 (1)) 2) มติ 2 ใน 3 (มาตรา 174) คือ เสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3

เอกชน	มหาชน
4.9 มติในที่ประชุม 1) มติสามัญ คะแนนเสียงข้างมาก 2) มติพิเศษ ที่ประชุมใหญ่ต้องลงมติในเรื่องนั้นโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน 5. รายงานการประชุม 5.1 กรรมการต้องจัดให้มีรายงานการประชุมเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานใหญ่เท่านั้น 6. การเพิกถอนมติที่ประชุมโดยร้องขอต่อศาล 6.1 เพิกถอนการประชุมผู้ถือหุ้นทั้งหมด 6.2 เพิกถอนเฉพาะเรื่องที่ฝ่าฝืนข้อบังคับหรือกฎหมาย 6.3 ต้องร้องขอภายใน 1 เดือนนับแต่วันลงมติ (มาตรา 1195)	3) มติ 3 ใน 4 ของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ใช้ในเรื่องดังนี้ 1. ขายโอนกิจการ 2. ซื้อรับโอนกิจการของบริษัท 3. แก้ไขสัญญา (มาตรา 117 (2)) 4. เลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง (มาตรา 88) 5. เพิ่มทุน (มาตรา 149) 6. ลดทุน (มาตรา 152) 7. ออกหุ้นกู้ (มาตรา 158) 8. ควบบริษัท (มาตรา 166) 5.1 จัดให้มีรายงานการประชุม 5.2 เก็บไว้ที่สำนักงานใหญ่หรือไม่ก็ได้ 5.3 ต้องจัดทำรายงานให้แล้วเสร็จภายใน 14 วัน นับแต่วันประชุม คล้ายคลึงกัน ดูมาตรา 118 ต่างกันตรงที่ว่า ถ้าศาลเพิกถอนแล้วบริษัทต้องแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบทั่วกันภายใน 1 เดือน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ไสตท์ศน์ # 2.8 อำนาจหน้าที่ผู้สอบบัญชี

อำนาจหน้าที่ผู้สอบบัญชี

เอกชน	มหาชน
1. อำนาจผู้สอบบัญชี 1.1 ตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารของบริษัทเกี่ยวกับรายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน 1.2 สอบถาม กรรมการ พนักงาน ลูกจ้างของบริษัท (มาตรา 1213) 2. หน้าที่ผู้สอบบัญชี 2.1 ทำงบดุลบัญชีกำไรขาดทุน 2.2 ทำรายงานการสอบบัญชีให้ที่ประชุมพิจารณา 2.3 รับรองงบดุล บัญชีกำไรขาดทุน 2.4 เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการพิจารณางบดุล 3. ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี 3.1 ตาม พ.ร.บ. ผู้สอบบัญชี 3.2 ตาม พ.ร.บ. กำหนดความผิดเกี่ยวกับหุ้นส่วน พ.ศ. 2499 3.3 ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา	คล้ายคลึงกัน มาตรการ 135 คล้ายคลึงกัน มาตรการ 137 คล้ายคลึงกัน

ไสตท์ศน์ # 2.9 ผู้ได้รับความคุ้มครอง

ผู้ได้รับความคุ้มครอง

1. ผู้จองซื้อหุ้น
2. ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุน
3. เจ้าหนี้
4. ผู้ถือหุ้นกู้
5. ลูกจ้าง

ไสตท์ศน์ # 2.10 การคุ้มครองผู้จองซื้อหุ้นก่อนบริษัทจัดตั้ง

การคุ้มครองผู้จองซื้อหุ้นก่อนบริษัทจัดตั้ง

เอกชน	มหาชน
1. คืนเงินค่าหุ้นจำนวนเมื่อบริษัทไม่จัดตั้งภายในกำหนด 3 เดือนนับแต่วันประชุมตั้งบริษัท	1. คืนเงินค่าหุ้นแก่ผู้จองหุ้นภายใน 1 เดือนนับแต่เวลาพ้นกำหนดดังนี้ 1.1 ค่าหุ้นเป็นตัวแทนเงินต้องจ่ายเงินค่าหุ้นพร้อมดอกเบี้ย 1.2 เป็นทรัพย์สินโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินคืน 1.3 ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมคืนลิขสิทธิ์นั้น 2. ถอนการคุ้มครองเมื่อ 2.1 ผู้เริ่มตั้งบริษัทตายหรือถอนตัวก่อนการประชุม (มาตรา 20, 21) 2.2 ผู้จองหุ้นตาย (มาตรา 22)

ไสตท์ศน์ # 2.11 การคุ้มครองผู้จองซื้อหุ้นเมื่อบริษัทขยายทุน

การคุ้มครองผู้จองซื้อหุ้นเมื่อบริษัทขยายทุน

เอกชน	มหาชน
ไม่มีบทบัญญัติ	ให้บริษัทจัดทำหนังสือชี้ชวนการขายโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนหุ้นที่เสนอขายขายเท่าใด (มาตรา 30)

ไสตท์ศน์ # 2.12 การดำรงตำแหน่งและการสิ้นสุดสภาพของผู้สอบบัญชี

การดำรงตำแหน่งและการสิ้นสุดสภาพของผู้สอบบัญชี

เอกชน	มหาชน
1. คุณสมบัติและจำนวน (ม.1208) 1.1 เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท 1.2 ต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียอย่างใด ไม่เป็นกรรมการ เป็นตัวแทนหรือลูกจ้างของบริษัท 1.3 มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน พรบ. ผู้สอบบัญชี 2. การแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งผู้สอบบัญชี 2.1 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือก (มาตรา 1209) 2.2 ผู้สอบบัญชีว่างลงต้องเลือกผู้สอบบัญชีใหม่เข้ามา (มาตรา 1211) 2.3 ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 5 คน ร้องขอให้ศาลตั้งผู้ชำระบัญชี (มาตรา 1212) 3. การขาดจากตำแหน่งผู้สอบบัญชี 1. ขาดคุณสมบัติ 2. ตาย 3. ลาออก 4. กลายเป็นกรรมการ พนักงาน ตัวแทนหรือลูกจ้างบริษัท 5. ศาลมีคำสั่งให้ออก 6. ผู้ถือหุ้นถอดถอน 7. ตกเป็นคนล้มละลาย ไร้ความสามารถ 4. บำเหน็จผู้สอบบัญชี ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้กำหนด (มาตรา 1210)	1.1 เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท 1.2 ไม่เป็นกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือดำรงตำแหน่งหน้าที่ใดๆ ของบริษัท 1.3 เหมือนกัน (ดูมาตรา 131) 2.1 ที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือกดำรงตำแหน่งครั้งละ 1 ปี เหมือนกัน ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีเป็นผู้กำหนด

ไสตทัศน์ # 2.13 คຸ່ມครองโดยการควบคุมผู้ถือหุ้น

คຸ່ມครองโดยการควบคุมผู้ถือหุ้น

เอกชน	มหาชน
1. การประชุมผู้ถือหุ้น 1.1 ประชุมสามัญ ครั้งแรกใน 6 เดือน นับแต่ได้จดทะเบียน (ม.1171) 1.2 การประชุมวิสามัญ มีเหตุ 2 ประการ 1) กรรมการเห็นสมควร 2) ผู้ถือหุ้นร้องขอ (ม.1173) 2. การตั้งกรรมการ 2.1 เลือกตั้งกรรมการชุดแรก (มาตรา 1108 (5)) 2.2 เลือกตั้งกรรมการชุดต่อไป (มาตรา 1151) 2.3 เลือกตั้งกรรมการเข้ามาแทนที่ตำแหน่งที่ว่าง (มาตรา 1155) 3. การตั้งผู้สอบบัญชี 3.1 ผู้ถือหุ้นแต่งตั้งผู้สอบบัญชี (มาตรา 1209) 3.2 ทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น (มาตรา 1214) 4. การตรวจสอบ 4.1 การร้องขอให้มีการตรวจสอบ ผู้ถือหุ้น มีจำนวนนับรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 จำนวนหุ้นร้องขอให้เสนอบติลั้งคนไปตรวจ การงานของบริษัท (มาตรา 1215)	1.1 เหมือนกัน 1.2 การประชุมวิสามัญ 1) มีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 (ม.110) 2) ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 25 คน รวมหุ้นกัน ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 (มาตรา 219) 2.1 กรรมการชุดแรก (มาตรา 48(6)) 2.2 กรรมการชุดต่อไป (มาตรา 83, 81 (1)) 2.3 กรรมการเข้ามาแทนที่ตำแหน่งที่ว่างลง (มาตรา 88) 3.1 จัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้ง (มาตรา 139) 3.2 ถอดถอนผู้สอบบัญชีได้ถ้าไม่พอใจ (มาตรา 134) 3.3 ทำรายงานเสนอต่อที่ประชุม (มาตรา 136) 3.4 ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่เข้าประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้ง ที่มีการพิจารณางบดุล (มาตรา 138) 4.1 การร้องขอให้มีการตรวจสอบ ผู้ถือหุ้นนับกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดหรือน้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนผู้ถือหุ้น เข้าชื่อรวมกันให้นายทะเบียนตรวจสอบ (มาตรา 130) ถ้าผู้ถือหุ้นไม่ตรวจร้องขอต่อศาลได้ (มาตรา 141, 142)

ไสตท์ศน์ # 2.13 (ต่อ)

เอกชน	มหาชน
4.2 อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบ 1) เข้าไปในสำนักงานของบริษัท 2) สั่งกรรมการ ลูกจ้าง พนักงาน มาให้ถ้อยคำ 3) สั่งบุคคล 2) ส่งเอกสาร 4) ผู้ตรวจสอบทำรายงานผลการตรวจสอบ (มาตรา 1216, 1217) 5. การตรวจดูเอกสารหลักฐานของบริษัท 5.1 สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น (มาตรา 1139, 1140) 5.2 บันทึกรายงานการประชุม (มาตรา 1207) 5.3 งบดุล บัญชี กำไรขาดทุน (มาตรา 1197 วรรค 3, 1199)	เหมือนกัน(1)–4) ข้อเพิ่มเติม บริษัทมหาชน ให้ผู้ตรวจสอบเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 143, 146) 5.1 มาตรา 75, 76 5.2 มาตรา 106 5.3 มาตรา 139

การควบคุมโดยรัฐ

เอกชน	มหาชน
1. การจัดจำหน่ายหุ้นให้กับประชาชน หุ้นที่ออกใหม่ต้องเสนอขายให้แก่ผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นซึ่งถืออยู่ (มาตรา 1222) 2. การควบคุมโดยเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าพนักงานของรัฐมีนายทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ บุคคลทั้งสองนี้จะเข้าควบคุมการทำงานของบริษัท นับแต่ 2.1 รับจดทะเบียนหรือไม่รับ 2.2 รับรองสำเนา 2.3 แต่งตั้งผู้ตรวจสอบเข้าไปตรวจงานบริษัท 2.4 เพิกถอนบริษัท (มาตรา 1019, 1020, 1246 (1)–(2) (3)) 3. การควบคุมให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน 3.1 จัดให้ทำและเก็บรักษาบัญชี ถ้าไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท 3.2 จัดทำงบดุลบัญชีกำไรขาดทุนภายในรอบ 12 เดือน (มาตรา 1196, 1197) ถ้าไม่จัดทำระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท 3.3 ส่งงบดุลบัญชีกำไรขาดทุน ถ้าไม่ส่งปรับ 2,000 บาท 4. การจัดทำรายงานประจำปี เฉพาะบริษัทเอกชนที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้นที่ต้องจัดทำรายงาน เอกชนอื่นไม่ต้องจัดทำ	จัดจำหน่ายหุ้นให้แก่ประชาชนได้แต่ก่อนเสนอจำหน่ายหุ้นต้องจดทะเบียนหนังสือชี้ชวนต่อประชาชนด้วย (มาตรา 24, 27 และมาตรา 36) เจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจคล้ายคลึงกัน (มาตรา 205, 10, 141, 142, 143) อำนาจเพิ่มเติม 1) ขยายหรือเลื่อนระยะเวลาขึ้นเอกสาร (มาตรา 208, 40) 2) ให้ความเห็นชอบในการเก็บรักษาทะเบียนผู้ถือหุ้นและหลักฐานประกอบการลงทะเบียน (มาตรา 75) 3.1 ถ้าไม่ปฏิบัติมีความผิดระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละ 2,000 บาท (มาตรา 229) 3.2 เหมือนกัน (มาตรา 120, 123) ไม่จัดทำปรับไม่เกิน 20,000 บาท 3.3 ไม่ส่งระวางโทษปรับ 10,000 บาท 1. จัดทำรายงานประจำปี ในรายงานต้องมีรายละเอียดที่กฎหมายกำหนด ถ้าไม่จัดทำระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

ไต่ทศน์ # 2.15 การคุ้มครองเจ้าหนี้

การคุ้มครองเจ้าหนี้

เอกชน	มหาชน
1. คุ้มครองเจ้าหนี้ทั่วไป 1.1 เจ้าหนี้สามารถฟ้องเรียกหนี้สินได้จากบริษัทหรือกรรมการของบริษัทเท่ากับหนี้ที่เจ้าหนี้มีต่อบริษัทได้ 1.2 ถ้ามีการชำระบัญชีเจ้าหนี้ทวงหนี้จากผู้ชำระบัญชีได้ ถ้าไม่ทวงกฎหมายกำหนดให้ผู้ชำระบัญชีนำเงินไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์ แทนการชำระหนี้ (มาตรา 1169, 1264 ถึง 1269)	เหมือนกัน (มาตรา 190–192)

หมายเหตุ กฎหมายคุ้มครองเจ้าหนี้โดยให้เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้คนอื่นใด

2. การคุ้มครองผู้ถือหุ้น

เฉพาะบริษัทมหาชน เอกชนไม่มีหุ้นกู้ การคุ้มครองคือ

- 2.1 ผู้ถือหุ้นกู้จะได้รับหลักฐานการซื้อหุ้นกู้
- 2.2 หุ้นกู้จะออกได้ไม่เกินมูลค่าสินทรัพย์สุทธิเป็นหลักประกันว่าบริษัทมีเงิน
- 2.3 ผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิจะได้รับเงินค่าหุ้นกู้ตามจำนวนและกำหนดเวลาที่บริษัทระบุใบหุ้นกู้ไม่ว่าบริษัทจะขาดทุนหรือลดทุนในภายหลัง

การโอนกิจการ

เอกชน	มหาชน
1. การขายหุ้น การขายหุ้นเพียงเล็กน้อยไม่ใช่โอนกิจการ ต้องขายหุ้นเป็นจำนวนมากเมื่อผู้ซื้อรายใหญ่ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ มีอำนาจกำหนดการดำเนิน กิจการของบริษัทต้องรับผิดชอบในหนี้สินบริษัท (มาตรา 1129) 2. การขายทรัพย์สิน 2.1 ต้องขายทรัพย์สินทั้งหมดหรือเกือบ ทั้งหมด 2.2 ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นจึง จะขายได้ (ฎ.1729/2513) 2.3 ผู้ซื้อไม่กลายเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้ซื้อ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้สิน	เหมือนกัน (มาตรา 71) เหมือนกัน (มาตรา 117 (2))

ไสตท์ศน์ # 2.17 การควบบริษัท

การควบบริษัท

เอกชน	มหาชน
1. วิธีการควบบริษัท 1.1 บริษัท 2 บริษัทรวมเข้ากันเป็นบริษัทเดียว 1.2 ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น 1.3 ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหนี้ จึงต้องลงประกาศโฆษณา (มาตรา 1238, 1240, 1241) 2. ผลของการควบบริษัท สิทธิหน้าที่ของบริษัทเดิมต้องตกอยู่กับบริษัทใหม่ทั้งหมด ทั้งผู้ถือหุ้น หนี้ของบริษัทแต่ไม่ถือว่าเป็นการยกเลิกบริษัทจึงไม่ต้องชำระบัญชี (มาตรา 1242, 1243)	เหมือนกัน (มาตรา 166) รายละเอียดขั้นตอนการควบบริษัทดูมาตรา 168}, 170–171 เหมือนกัน ดูมาตรา 168(4) และ 173

การเลิกบริษัท

เอกชน	มหาชน
1. โดยผลของกฎหมาย (ม. 1236) 1.1 ข้อบังคับบริษัทกำหนดไว้ว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นให้เลิกเมื่อมีเหตุการณ์นั้น 1.2 ตั้งเมื่อกำหนดกาลใดเมื่อถึงกำหนดกาลนั้น 1.3 ตั้งขึ้นเฉพาะกิจการใดเมื่อกิจการนั้นเสร็จ 1.4 มีมติพิเศษให้เลิกบริษัทคือผู้ถือหุ้นพร้อมใจกันให้เลิก 1.5 ล้มละลาย	1. โดยผลของกฎหมาย (มาตรา 194) 1.1 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้เลิกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของผู้ถือหุ้นทั้งหมด ดังนี้ 1) ผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด 2) มีหุ้นนับจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด 1.2 บริษัทล้มละลาย 1.3 เมื่อศาลมีคำสั่งให้เลิกและคำสั่งนั้นถึงที่สุด 1.4 นายทะเบียนมีคำสั่งเพิกถอนและคำสั่งนั้นถึงที่สุด
2. เลิกโดยคำสั่งศาล (มาตรา 1237) ต้องศาลมีคำสั่งจึงจะเลิกได้ กรณีนี้จะขอให้เลิกบริษัท 2.1 ทำผิดในการยื่นทำรายงานประชุมตั้งบริษัท 2.2 ไม่เริ่มทำการภายใน 1 ปีนับแต่วันจดทะเบียน หรือหยุดทำการถึงปีหนึ่งเต็ม 2.3 การค้าของบริษัทมีแต่ขาดทุนและไม่มีหวังกลับฟื้นตัว 2.4 จำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยไม่ถึง 7 คน	2. เลิกโดยคำสั่งศาล (มาตรา 175) ผู้ถือหุ้นนับรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดร้องขอเมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งเกิดขึ้น 2.1 ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของการประชุมจัดตั้งบริษัท 2.2 ผู้ถือหุ้นไม่ถึง 100 คน 2.3 กิจการของบริษัท ทำไปมีแต่ขาดทุน
3. กอนทะเบียนบริษัทร้าง (มาตรา 1246) 3.1 นายทะเบียนเห็นว่าไม่ประกอบการค้าแล้ว 3.2 นายทะเบียนส่งจดหมายไปแล้วไม่ได้รับคำตอบ 3.3 ถ้าบริษัทตอบมาว่าเลิกบริษัทแล้วนายทะเบียนต้องโฆษณา 3.4 ไม่มีตัวผู้ชำระบัญชี 3.5 เมื่อครบกำหนดเวลาบอกกล่าว	3. เพิกถอนทะเบียนบริษัทร้าง (มาตรา 208) ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปีนับแต่วันจดทะเบียนหรือหยุดการติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี

การชำระบัญชี

เอกชน	มหาชน
1. ผู้ชำระบัญชี เมื่อเลิกบริษัทและมีผู้ชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น 1.1 ให้ผู้สอบบัญชีเป็นผู้ชำระบัญชี 1.2 พนักงานอัยการร้องขอตั้งผู้ชำระบัญชี 2. อำนาจหน้าที่ผู้ชำระบัญชี 2.1 จัดทะเบียนเลิกบริษัท 2.2 ประกาศโฆษณาการเลิกบริษัท 2.3 ส่งคำบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้ 2.4 จัดทำบัญชีงบดุล 2.5 เรียกประชุมผู้ถือหุ้น 2.6 ชำระสะสางสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท 2.7 แบ่งคืนทรัพย์สินให้ผู้ถือหุ้นในระหว่างการชำระบัญชี กฎหมายถือว่าบริษัทยังคงอยู่ครบเท่าที่จำเป็น ชำระบัญชี (ดูมาตรา 1255, 1256 1259, 1263,-1271)	1. ผู้ชำระบัญชี (มาตรา 176) ได้รับแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้น นายทะเบียนหรือศาลแล้วแต่กรณีและเป็นใครก็ได้ 2. อำนาจหน้าที่ผู้ชำระบัญชี (มาตรา 180) 2.1 ดำเนินกิจการบริษัทเท่าที่จำเป็นไม่ให้ดำเนินกิจการขึ้นใหม่ 2.2 เก็บรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่บริษัทจะได้จากบุคคลอื่น 2.3 ดำเนินการเกี่ยวกับคดีแพ่ง คดีอาญา ในนามบริษัท 2.4 ชำระหนี้ในนามบริษัท 2.5 เรียกประชุมผู้ถือหุ้น 2.6 แบ่งเงินหรือสินทรัพย์ที่เหลืออยู่ภายหลังการชำระหนี้ 2.7 ให้มีป้ายชื่อบริษัทที่หน้าสำนักงานภายใน 14 วัน นับแต่จดทะเบียนบริษัท 2.8 ดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อการสะสางบัญชี * ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชีพร้อมบัญชีรายจ่ายอื่นต่อนายทะเบียนทุก 3 เดือน

การแปรสภาพบริษัทเอกชนเป็นบริษัทมหาชน

1. การแปรสภาพบริษัทที่มีขึ้นเมื่อบริษัทเอกชนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนโดยเมื่อบริษัทเอกชนไม่เปลี่ยนแปลงสภาพไปตามมาตรา 1096 (ทวิ)
2. การแปรสภาพเป็นไปโดยผลกฎหมายและความสมัครใจของบริษัท
3. การประชุมผู้ถือหุ้นเมื่อลงมติให้แปรสภาพบริษัทต้องพิจารณาเรื่อง
 - 3.1 หนังสือบริคณห์สนธิ
 - 3.2 ข้อบังคับบริษัท
 - 3.3 เลือกตั้งกรรมการ
 - 3.4 เลือกตั้งผู้สอบบัญชี
 - 3.5 เรื่องอื่นๆ ที่จำเป็น

หมายเหตุ ในส่วนของภาคผนวกนี้ จัดทำเพิ่มเติมขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้นำไปศึกษารายละเอียดด้วยตนเองต่อไป

ตัวอย่างคำถามและแนวคำตอบ

1. นายมีถือหุ้น 50 หุ้นๆ ละ 100 บาท ในบริษัทรักเมืองไทยจำกัด ได้ชำระค่าหุ้นแล้วหุ้นละ 50 บาท บริษัทเรียกให้ชำระค่าหุ้นอีกหุ้นละ 25 บาท นายมีขายสินค้าให้บริษัทซึ่งยังคงค้างชำระหนี้เป็นเงิน 2,000 บาท นายมีจึงเสนอขายหุ้นให้แก่บริษัทหรือมิฉะนั้นก็ขอให้บริษัทหักมูลค่าหุ้นที่เรียกร้องจากหนี้ที่ค้างชำระ

ดังนี้ ถ้าท่านเป็นทนายจะแนะนำกรรมการบริษัทดังกล่าวอย่างไร

แนวคำตอบ

ตามปัญหาการที่บริษัทเรียกร้องให้นายมีผู้ถือหุ้นชำระค่าหุ้นอีกหุ้นละ 25 บาท นั้น แม้นายมีจะเป็นเจ้าหนี้ในการขายสินค้าให้แก่บริษัทก็ตามบริษัทจะรับซื้อหุ้นที่นายมีเสนอขายไม่ได้เพราะกฎหมายมาตรา 1143 บัญญัติไว้ว่าห้ามไม่ให้บริษัทจำกัดเป็นเจ้าของถือหุ้นของตัวเอง หรือรับจำนำหุ้นของตนเอง และนายมีจะขอให้หักหนี้กับบริษัทซึ่งยังเป็นหนี้ค้างชำระนายมีอยู่ก็ไม่ได้เช่นกัน เพราะกฎหมายบัญญัติไว้ว่าในการใช้เงินค่าหุ้นนั้นผู้ถือหุ้นจะหักหนี้กับบริษัทไม่ได้ (ประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 1119 วรรค 2)

ด้วยเหตุนี้กรรมการบริษัทจึงควรส่งคำบอกกล่าวตักเตือนให้นายมีชำระค่าหุ้น ด้วยจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ไปยังนายมีให้ส่งใช้เงินที่เรียกเก็บพร้อมทั้งดอกเบี้ยโดยต้องบอกกล่าวไปด้วยว่าให้ส่งใช้ ณ ที่ใดและในคำบอกกล่าว อาจแจ้งผลของการไม่ใช้เงินตามที่เรียกนั้น หุ้นจะถูกริบเพราะเมื่อบอกกล่าวการริบเพราะเมื่อบอกกล่าวการริบหุ้นไปด้วยแล้ว หากเงินค่าหุ้นที่เรียกเก็บกับดอกเบี้ยยังคงค้างชำระอยู่ตราบใดกรรมการบริษัทจะบอกริบหุ้นนั้นเมื่อใดก็ได้ (มาตรา 1123, 1124)

2. ที่ประชุมใหญ่ของบริษัทแจกันทอง จำกัด ได้ลงมติพิเศษเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2560 ให้ออกหุ้นเพิ่มทุนของบริษัท โดยให้ขายหุ้นในราคาเกินกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้ ซึ่งตามหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับของบริษัทไม่ได้ให้อำนาจไว้ แต่กรรมการของบริษัทแถลงในที่ประชุมใหญ่ว่า บริษัทสามารถกระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อการลงทุน นายเขียวผู้ถือหุ้นคนหนึ่งของบริษัทได้รับซื้อไว้ 25 หุ้น ต่อมาผู้ถือหุ้นคนอื่นๆ ไม่เห็นด้วยในการกระทำดังกล่าวของบริษัท นายเหลืองผู้ถือหุ้นคนหนึ่งจึงร้องขอให้ศาลเพิกถอนมติพิเศษดังกล่าวในวันที่ 1 ตุลาคม 2560 ขอรบว่ามติดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และศาลจะเพิกถอนมติดังกล่าวได้

ถ้าบริษัทแจกันทอง จำกัด จะแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน บริษัทจะต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างไร จึงจะสามารถแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนได้

แนวคำตอบ

ตามหลักกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าการออกหุ้นโดยราคาสูงกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้นั้น หากหนังสือบริคณห์สนธิให้อำนาจไว้ก็ให้ออกได้

กรณีตามปัญหาบริษัทแจกันทอง จำกัด ได้มีมติพิเศษให้บริษัทออกหุ้นเพิ่มทุนของบริษัท โดยให้ขายหุ้นในราคาเพิ่มกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้ ซึ่งหนังสือบริคณห์สนธิไม่ได้ให้อำนาจไว้มติพิเศษที่บริษัทได้ลงมติไปนั้นจึงฝ่าฝืนข้อบังคับของบริษัท ดังนั้น กรรมการหรือผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งจะร้องขอต่อศาลขอให้เพิกถอนมติอันผิดระเบียบนั้นได้ แต่จะต้องร้องขอเพิกถอนมติที่ประชุมอันผิดระเบียบนั้นเสียภายในกำหนด 1 เดือน ตามหลักกฎหมายที่ว่าการประชุมใหญ่นั้น ถ้าได้ลงมติฝ่าฝืนบทบัญญัติในลักษณะนี้หรือข้อบังคับของบริษัท เมื่อกรรมการหรือผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งใคร่ขืนแล้วให้ศาลเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่ที่ผิดระเบียบนั้นได้ แต่ต้องร้องขอภายในกำหนดเดือนหนึ่งนับแต่วันลงมตินั้น แต่ตามอุทธรณ์ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติพิเศษเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2560 แต่นายเหลือง ได้ร้องขอเพิกถอนมติพิเศษเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2560 นายเหลืองจึงร้องขอเพิกถอนมติดังกล่าวไม่ได้

บริษัทแจกันทอง จำกัด เป็นบริษัทเอกชนจะแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนได้จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ดังนี้คือ

1. บริษัทต้องมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยคน และมีผู้ถือหุ้น
2. เป็นบุคคลธรรมดาคนหนึ่งๆ ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.6 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด
3. หุ้นของบริษัทต้องมีมูลค่าเท่ากันและมูลค่าหุ้นไม่ต่ำกว่า 20 บาท แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท
4. บริษัทต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท
5. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นจะต้องลงมติให้แปรสภาพด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

3. บริษัทจำกัดแห่งหนึ่งจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิว่า บริษัทมีวัตถุประสงค์ในการส่งสินค้าออก ส่งสินค้าเข้า และจดทะเบียนข้อบังคับว่ากรรมการ 2 นายมีอำนาจลงชื่อแทนบริษัทได้ แต่ต้องประทับตราของบริษัทด้วย จึงจะผูกพันบริษัท ปรากฏว่ากรรมการนายหนึ่งไปลงชื่อกู้เงินธนาคารโดยใช้ตราของบริษัทประทับไว้ได้ชื่อของตนและกรรมการอีกนายหนึ่งให้ลูกค้ากู้เงินของบริษัทไปโดยไม่ได้ประทับตราของบริษัทอยากทราบว่า

ก. บริษัทจะต้องรับผิดชอบใช้เงินกู้แก่ธนาคารหรือไม่

ข. บริษัทจะเรียกให้ลูกค้าชำระหนี้เงินกู้ได้หรือไม่

แนวคำตอบ

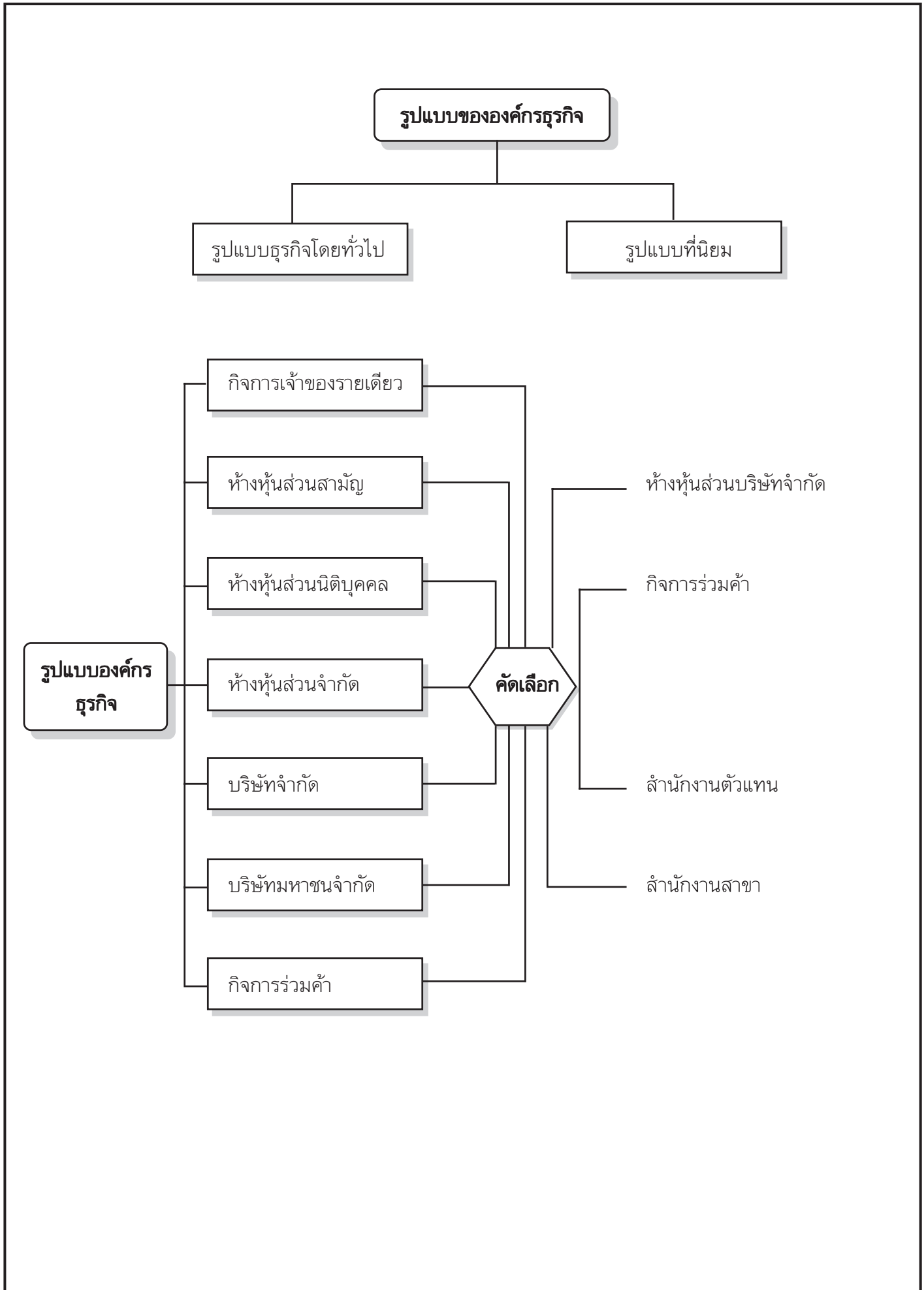
ก. การที่กรรมการบริษัทเพียงนายเดียวไปลงชื่อกู้เงินธนาคารโดยใช้ตราบริษัทประทับไว้ได้ชื่อของตนเป็นการกระทำที่ผิดข้อบังคับบริษัท เพราะข้อบังคับของบริษัทมีว่าต้องมีกรรมการ 2 นาย มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัทและต้องประทับตราของบริษัทด้วย จึงจะผูกพันบริษัท การผิดข้อบังคับดังกล่าวบริษัทจะไม่ผูกพันในสัญญารายนั้น แต่เนื่องจากการที่กรรมการนายเดียวนั้นไปกู้เงินธนาคารมานั้น เป็นการกู้เงินมาใช้ในกิจการของบริษัทถือว่าเป็นสิ่งที่เป็นธรรมดาการค้าขายของห้างหุ้นส่วนบริษัทโดยทั่วๆ ไปที่พึงปฏิบัติถึงแม้ว่าบริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์ในการส่งสินค้าออกส่งสินค้าเข้าก็ตาม การที่กรรมการไปกู้เงินธนาคารมาก็ยังถือว่าอยู่ในวัตถุประสงค์ของบริษัทอยู่นั่นเอง โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนวัตถุประสงค์อันนี้ไว้ ดังนั้นกรณีนี้ **การที่กรรมการนายเดียวไปลงชื่อกู้เงินธนาคารมาถือว่ายังอยู่ในวัตถุประสงค์ของบริษัทอยู่ แต่เพียงทำผิดข้อบังคับซึ่งบริษัทอาจจะให้สัตยาบันในการกระทำได้** ดังนั้นเมื่อการที่กรรมการไปลงชื่อกู้เงินธนาคารมาและเอาเงินจำนวนนั้นมาใช้จ่ายในการดำเนินกิจการงานของบริษัทแล้ว ถือว่าบริษัทได้ให้สัตยาบัน

บริษัทจึงต้องรับผิดชอบใช้เงินกู้ให้แก่ธนาคาร แต่ถ้าหากว่ากรรมการคนนั้นได้เงินกู้มาแล้วเอาไปใช้จ่ายเป็นประโยชน์ส่วนตัว ไม่มาให้บริษัทใช้สอย เท่ากับบริษัทไม่ได้ให้สัตยาบัน เจ้าหนี้เงินกู้จะฟ้องบริษัทให้รับผิดชอบไม่ได้ แต่ต้องกรรมการผู้ทำสัญญาที่เอาเงินไปใช้เพียงผู้เดียวนั้นได้

ข. การที่กรรมการนายหนึ่งให้ลูกค้ากู้เงินของบริษัทไปโดยไม่ได้ประทับตราของบริษัท

ตามปกติ การที่บริษัทจะเอาเงินให้ลูกค้ากู้ นั้น ก็ถือว่าเป็นกิจการที่อยู่ในวัตถุประสงค์ และเป็นธรรมดาการค้าขายของบริษัทเช่นกัน แต่กรณีนี้กรรมการให้ลูกค้ากู้เงินบริษัทไปโดยไม่ทำผิดข้อบังคับของบริษัท คือ กรรมการเพียงคนเดียวลงนามและไม่ได้ประทับตรา แต่การที่บริษัทจะเรียกร้องให้ลูกค้าชำระหนี้เงินกู้นั้นเท่ากับว่าบริษัทได้ให้สัตยาบันในการทำผิดข้อบังคับนั้นแล้ว ลูกค้าที่กู้เงินไปจะไม่ยอมชำระหนี้ของบริษัทไปโดยอ้างว่าการให้กู้กรรมการเพียงคนเดียวลงนามไป จึงไม่ผูกพันบริษัทนั้นไม่ได้

ไสตท์สน์ # 2.21 แผนภาพแสดงรูปแบบขององค์กรธุรกิจ

ไสตท์สน์ # 2.22 แผนภาพแสดงองค์กรธุรกิจต่างประเทศในประเทศไทย

